

Bergen domkirke, 1. juledag 2014

JULEBUDSKAPET ER INGEN GOD IDE

(Joh 1, 1-14)

Julebudskapet er ingen god ide

Det er ingen ide i det hele tatt, det er en hendelse.

En ide er noe luftig. Jul derimot handler om noe konkret og virkelig: På et sted – Betlehem – på en viss tid – under keiser Augustus – blir et menneske satt inn i verden, og kropp blir lagt til kropp. Barnet legges til mors bryst – ansikt møter ansikt.

Julebudskapet er ingen god ide. Det er en hendelse. Et virkelig møte mellom mennesker. Og fordi dette nye mennesket kommer fra Gud og er Gud, så møtes vi også her i dag med våre kropper på trebenkene i Domkirken.

Og om en stund skal vi gå fram for kroppslig å møte ham som kom - i brød og vin.

Kristendom er en kroppslig religion. Ikke alle religioner er det. For noen handler det om tanker, dype tanker, om å søke indre opplysning, og å frigjøre seg fra kroppen og alt som følger med kroppen av begrensinger.

Kristendom handler i sin kjerne ikke om tanker og ikke om tekst, men om en kropp, en mann og et navn: Jeshua, som han ble kalt, som vokste opp i provinsbyen Nasaret. Og som i tre år gikk rundt omkring til fots, og derfor ikke kom veldig langt, men som var intenst til stede i møtet med menneskene som krysset veien.

- Sakkeus – som ble sett og hentet ned fra treet hvor han hadde gjemt seg
- Den blinde Bartholomeus – som ble hørt av Jesus da alle overhørte ham
- En samaritansk kvinne ved en brønn – som han egentlig ikke skulle snakke med i det hele tatt

Han ga dem ikke først og fremst nye ideer, men han møtte dem ansikt til ansikt, grep inn og endret deres liv.

II

Hvorfor ble Gud menneske?

Kunne Gud ikke nøyd seg med, som Allah i Islam, å gi oss en tekst som åpenbarer hans vilje for oss?

Nei. For kristendom handler om tid, sted og en kropp og om hendelser. Ordet ble menneske og tok bolig i blant oss. Fordi noe skal hende. Noe skal bli annerledes.

Da holder det ikke med bare en tekst. Da må det leves et liv, som når sitt mål noen år senere bare noen kilometer unna - i Jerusalem i påskeuken. En uke som skal forandre alt. Han må dø og han må stå opp igjen. Og det går ikke uten en kropp.

Kristendom er ingen god ide. Det handler om Jesu liv, død og oppstandelse -for å redde oss, sine venner, fra døden og fra det onde. Det handler om håpet om at til sist skal alt gå godt – med deg og dermed også med kroppen din.

For kroppen din er umistelig. Den er det beste du har. Jula forteller oss at menneskekroppen faktisk er god nok til å være bolig for Gud. Derfor: Tenk godt om kroppen din! Se ikke ned på den, skam deg ikke over den, men vær stolt av den og stell pent med den. Du er ikke deg uten den.

Det kristne håp handler ikke om sjeler som etter døden svever avgårde til skjulte steder, men om kropper som skal oppstå til en ny himmel og en ny jord.

Som en av kirkens eldste teologer, Ireneus (fra det 2. årh.) sier: «Vår herre Jesus Kristus, Guds Ord, ble i sin grenseløse kjærlighet hva vi er, for å gjøre oss til hva han selv er».

III

Hvorfor ble Gud menneske?

Fordi han ville frelse oss, men ikke bare derfor: Han vil virkelig møte oss! Og det er noe annet og noe mer. Gud vil ikke bare ha oss inn i sitt rike, han vil vinne vår fortrolighet, ja mer: vår kjærlighet. Gud elsker, men han vil også bli elsket.

Hvis du ønsker et virkelig møte med et annet menneske, et virkelig møte, er det bare en vei å gå: GÅ! Ta med deg kroppen din og gå til henne eller til ham.

Ansikt til ansikt.

Det skjer noe i et møte som ikke kan beregnes på forhånd.

Hvis du har en meningsutveksling gående med en som du er dypt uenig med – og dere kommuniserer via tekst (f.eks. på mail) så blir gjerne tingene klargjort, satt på spissen, men det er ikke så lett å få i stand bevegelse.

Da er det bedre å snakke sammen i telefon. Fordi stemmens nyanser gjerne bøyer posisjonene på enn annen måte enn det skrevne ord kan. Den kan kommunisere åpenhet, kanskje tvil og imøtekommenhet.

Men ingen ting er så åpent og uforutsigbart, så dynamisk og lovende, som et møte der ikke bare stemmen men hele kroppen stiller opp. Ansikt til ansikt.

Og hvis du virkelig er på jakt etter den helt store kontakten, den vi kaller kjærligheten, så er det i hvert fall ingen ting annet som duger.

IV

Noen her har kanskje erfaring med nettdating? Rekk opp en hånd! Nei, dere skal slippe 😊 Nettdating er en fin sak hvor man kan treffe en å bli glad i som man ellers aldri ville ha møtt. Men nettdating alene holder ikke til å bygge et forhold.

Det er stor forskjell på å møtes via en skjerm og et virkelig møte ansikt til ansikt ved et kafébord. Først da vil det vise seg hvilke muligheter dette forholdet har. Derfor er det også så mye mer skummelt å møtes i virkeligheten enn på nettet. Men det er ingen vei utenom hvis det er kjærligheten du leter etter.

Sosiale medier via pc, nettbrett og mobil har sine gode sider. Her kan vi treffe og holde kontakt med gamle klassekamerater og bekjente som ellers hadde blitt borte for oss.

Men hvor sosiale er de sosiale medier hvis søker dit i stedet for å gå til hverandre og søke det kroppslige møtet, ansikt til ansikt, med alle de muligheter som et slikt møte rommer, og som skjermen ikke kan formidle?

SMS er fint til sitt bruk. Men hvorfor ikke noen ganger la være å sende en SMS, og heller ringe? Hvorfor ikke noen ganger la være å ringe og heller møtes?

Evnen til medfølelse og innlevelse, empati, er ikke fullt utviklet fra fødselen av. Medmenneskelighet trenger trening.

Ta denne tanken med deg videre: Jeg vil gjøre som Gud – bli menneske, være mer til stede, leve mer gjennom kroppen.

V

Ordet ble menneske og tok bolig blant oss!

Julebudskapet er ingen god ide men en kropp som kommer inn i verden. Fordi Gud søker vår fortrolighet, og bare som et menneske kan han vinne den. For vi kan ikke åpne oss for en annen enn den som er av vårt eget slag. For hvem vet hva det er å være et menneske uten selv å være et menneske?

Gud vil vise sin kjærlighet og elskes tilbake. Han vil omfavne oss – slik som faren gjør i liknelsen over alle liknelser – om den bortkomne sønn.

For en slik kjærlighet er det bare en vei å gå. Til kroppen. Ordet ble menneske!

Du har ikke bare en frelser i himmelen, du har en bror, Jesus. Han vet hva det er å være menneske og forstår og kjenner deg. Han behøver du ikke å skjule noe for.

Alt ditt er sett, også det som du er så flau for at du ikke en gang tør sette ord på det når du ber.

Alt ditt er sett og likevel er det ingen ting din bror i himmelen heller vil enn å legge armene rundt deg, omfavne deg og holde deg fast, og ta deg med inn, med sjel og med kropp, inn til festen.

*Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd
som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.*